A°. 1856. N°. 230.

ZATURDAG 27 SEPTEMBER

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht

Gelet op art. 22 van het door de Staten dezer provincie in hunne vergadering van 8 November 1853 vastgestelde Reglement op het onderhoud der wegen in de provincie Utrecht;

Brengen ter kennisse der belanghebbenden, dat de bij voornoemd artikel bedoelde najaarsschouw over de wegen aan hun toezigt onderworpen, zal worden gehouden op Woensdag den 15. October 1856, wordende de belanghebbenden tevens bij deze herinnerd aan de bepalingen van voorz. reglement.

Utrecht den 25. September 1856.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
W. M. J. VAN DIELEN, Weth.
Ter ordonnantie van dezelven,
H. G. RÖMER.

De hierna genoemde personen worden verzocht zich te vervoegen aan het bureau van den Burgerlijken stand alhier, tot het geven van inlichtingen hen betreffende.

Adol h Groenink, *Hendrikus Koene*, *Sara Catharina Evers*, *W. D. Arendsen*, *F. van Dijk*, *B. H. Fischer H. Gorkom*, *C. A. Meerhof*, *H. Nieuwenhuizen*, *E. van Olderen*, *C. Pisa*, *A. M. Schiere*, *F. Schelpel*.

Utrecht, den 26 September 1856.

Ter ordonnantie van Heeren Burgemeester en Wethouders voornoemd,
H. G. RÖMER.

UTRECHT 27 September.

De konferentie der 2de gevolmagtigden van het Parijzer kongres, waarvan we ook gister gewaagden, zal in de eerste dagen van Oktober gehouden worden. Niet alleen de Oostersche aangelegenheden zullen, naar men weet, daarop nader besproken worden, maar ook de belangrijke buitenlandsche kwestien van den dag. Intusschen blijven ze elk op hare beurt de aandacht der diplomatie en van de dagbladpers niet ontgaan. Het verschil omtrent het bezit van Bolgrad heeft men gezegd, dat ontstaan was door het gebruik van onjuiste Russiesche kaarten; thans weêrspreekt men evenwel die verklaring, en moeten dan ook Frankrijk, Pruissen en Sardinie het in deze met Rusland eens zijn, terwijl Engeland, Oostenrijk en Turkije het bezit der stad aan Rusland willen blijven betwisten.

Van Napels wordt niets met zekerheid nog bekend. Alleen schijnt het, dat zoowel Oostenrijk als Sardinië hunne schepen in zee willen zenden, als werkelijk eene demonstratie tegen den Napelschen koning door de Westmagten bedoeld mogt worden. Alvorens in deze evenwel eene beslissing te verwachten, gelooft men, dat nog eene poging door den Oostenrijkschen gezant *v. Hübner* bij Keizer *Napoleon* zal gedaan worden, om zoo mogelijk nog de demonstratie te voorkomen, die Engeland echter stellig tracht te doen plaats grijpen. De heer *v. Hubner* is dan ook naar Biarritz vertrokken.

In de zaak van Neufchatel blijft Pruissen eene vrij krachtige houding handhaven, en zegt het *J. des Deb.* zelfs, dat Pruissen het kanton door zijne troepen wil doen bezetten.

Verheffen zich zelfs in Londen onder de leden van de O.-Indiesche maatschappij stemmen tegen de in bezitneming van het koningrijk Oude door Brittanje, van eene andere zijde tracht Engeland zijn invloed in 't Oosten op nieuw uit te breiden. Het heeft weder een handelsverdrag met den Koning van Siam gesloten.

In Spanje gaat de regering voort met af te breken de van lieverlede in den laatsten tijd genomen liberale maatregelen. Thans is er officieel berigt van de staking van den verkoop der geestelijke goederen; welhaast zullen *Maria Christina* en *Narvaez* weder vrij spel bekomen, en moet men dus verwachten dat Spanje weder den ouden weg van reaktie en verwarring zijner finantiën zal moeten opgaan.

Van wege de Regering der Ver. Staten worden pogingen gedaan, om hare voorstellen omtrent de zeeregten, te Parijs aan het kongres voorgedragen, ook met inbegrip van het beginsel van de onschendbaarheid van allen eigendom ter zee in tijd van oorlog, bij de zeemagten te doen ingang vinden.

— Onze lezers zullen met genoegen gister de tijding ons *per Telegraaf* geworden, hebben ontvangen, dat de diskussie van het antwoord-adres is geëindigd en dat door de aanneming in meer gematigde vorm van de paragraaf over het onderwijs, zonder opoffering van de hoofdgedachte, en nadat de regering verklaard had daarin te willen berusten, grootere verwikkelingen althans voorloopig zijn voorgekomen.

Men zal echter thans ook met te meer belangstelling het indienen te gemoet zien der aangekondigde wetsontwerpen, en wij hopen innig, dat die ontwerpen zóó zullen wezen, of althans door kleine wijzigingen, zóó zullen kunnen worden ingerigt, dat de kamer zich er mede zal kunnen vereenigen, en alzoo het mindere vertrouwen, dat men in enkele leden van het kabinet schijnt te stellen, niet zal behoeven ten gevolge hebben eene bepaalde verwikkeling tusschen de uitvoerende en wetgevende magten.

— Door Z. M. is de luit.-ter-zee 1. kl. *G. Gersen*, wegens langdurige dienst, op verzoek, op pensioen gesteld. — Voorts heeft Z. M. bevorderd: tot kapt.-luit. de luit. 1. kl. *A. D. S. Clarkson;* tot luits. 1. kl. *W. F. L. de Vriese*, jhr. *M. W. Bowier* en *J. K. P. van Moorsel;* — tot officier-machinist met rang van luit. ter zee 2. kl. *P. A. van Aken.*

— Z. M. heeft den schipper *J. M. Richel*, dienende op de schoenerbrik Macassar, benoemd tot broeder van den Ned. Leeuw.

— Heden ochtend heeft een raad van ministers plaats gehad.

— Bij de staatsbegrooting voor 1857 is, onder anderen, onder het V. hoofdstuk uitgetrokken, eene som van *f* 40,000 ter voorziening, zooveel 1857 betreft, in de kosten eener sterrewacht bij de hoogeschool te Leyden, geraamd op eene uitgaaf van hoogstens *f* 120,000. Daar het werk in drie jaren zal worden uitgevoerd, zal deze uitgaaf over gelijk getal jaren worden verdeeld.

Van vele zijden, zoo luidt de mem. van toelichting, is bij de regering aangedrongen op het stichten eener nieuwe sterrewacht, ter vervanging van de tegenwoordige, die nimmer aan de eischen van zoodanige inrigting, zelfs in de verte heeft beantwoord, dagelijks minder bruikbaar wordt, en alleen, dank aan de buitengewone inspanning en opoffering van hen, die met het onderwijs in de sterrekunde, en het doen van waarnemingen belast waren, voor de wetenschap niet onvruchtbaar is geweest. Ten einde aan dien drang meer klem bij te zetten, hebben talrijke belangstellende personen geldelijke bijdragen, waaronder zeer aanzienlijke, aangeboden, welke gezamenlijk *f* 23,000 beloopen. Naar het inzien der regering mag dus niet langer geaarzeld worden tot het stichten van een nieuw, hoewel eenvoudig, toch behoorlijk ingerigt observatorium over te gaan. De bijeengebragte som van *f* 23,000 zal in 's rijks schatkist dienen gestort te worden.

*— Uit 's Hage schrijft men ons van den 26 Sept.:

„Heden zijn de gekombineerde manoeuvres der drie wapens van het leger, alhier vereenigd, afgeloopen. Dezen morgen had de laatste manoeuvre in het vuur in de vlakte van Waalsdorp plaats, en werd gekommandeerd door den kolonel *Wilbrenninck*, van het 4e reg. dragonders. Na afloop daarvan verzamelden zich de kommanderende officieren rondom den opperbevelhebber, den generaal *Duycker*, die aan allen, zonder onderscheid, zijne tevredenheid betuigde over hetgeen ieder had bijgedragen tot het zoo volkomen doen gelukken der bedoelde militaire operatien, waardoor het doel dezer troepen-vereeniging in deze dagen dan ook volkomen is bereikt geworden.

„Nopens hetgeen door Uw blad uit andere couranten is overgenomen betrekkelijk het bijwonen der manoeuvres door Z. M. kan ik U melden, dat zulks niet het geval is geweest, noch dat daartoe zelfs het voornemen bij Z. M. heeft bestaan."

— Tot dokter in de wijsbegeerte en letteren, werd gisteren aan de hoogeschool te Leyden bevorderd, de heer *Simko Heerts Rinkes*, geboren te Joure, in Friesland, na openbare verdediging eener Disputatio Philologica Inauguralis.

— Den 24. Sept. is aan de Groningsche hoogeschool, na afgelegd examen en het verdedigen van verloskundige stellingen, tot dokter in de vroedkunde bevorderd, de heer *L. A. A. Mees*, med. en chir. dokter te Groningen.

— Uit Maastricht wordt geschreven, dat bij de opening van den spoorweg van Hasselt, of kort daarna eene wijziging in het postvervoer zal gebragt worden tusschen Maastricht en Holland. Dagelijks zal er dan twee maal gelegenheid zijn ter verzending en ontvangst van brieven naar en uit Holland, en zulks zonder dat dit in het minst op de porten van invloed zijn zal.

— Op de onlangs te Kampen gehoudene tentoonstelling van land-, tuinbouw en veeteelt is onder meer andere voorwerpen met een buitengewoon getuigschrift bekroond geworden het fabrikaat van de heeren *Ehrerfeld en Reerink*, stoomstroopapierfabrikanten te Kampen. Dit papier, hetwelk uit onderscheidene soorten van stroo, uit hooi en zeewier vervaardigd wordt, kan niet alleen in prijs met het buitenland konkurreren, maar op de tentoonstelling werd ook deszelfs deugdelijkheid en stevigheid boven het uitlandsch fabriekaat zeer geroemd. De eigenaars, die tot heden toe de fabriek met één stoomwerktuig dreven, zullen binnen kort eene tweede machine in werking brengen, zoodat zij alle mogelijke bestellingen in den kortst mogelijken tijd naar eisch zullen kunnen uitvoeren. *Arnh. Ct.*

— De Kuratoren der Leydsche hoogeschool hebben dezer dagen een bewijs gegeven van hunne gezindheid om goede en trouwe diensten te erkennen. De heer *J. Holtz* had onlangs een 25jarigen diensttijd als opzigter der akademische gebouwen te Leyden vervuld, en die gelegenheid namen de Kuratoren waar, om dien verdienstelijken ambtenaar een blijk hunner tevredenheid aan te bieden, met eenen vereerenden begeleidenden brief, waarin aan zijne bekwaamheden, ijver en trouw in de behartiging der hem opgedragen belangen, hulde wordt gedaan. Het geschenk bestond in eene keurige doos, bevattende een dubbel stel kostbaar bewerkte zilveren mathematische instrumenten, benevens eene volledige kollektie fijne waterverwen, terwijl het deksel voorzien was van één zilveren plaat met opschrift.

— De eerste dag van handel op de stads-korenbeurs te 's Hertogenbosch is eergisteren namiddag in het gebouw zelf feestelijk gevierd. De Harmonie *St. Cecilia* was door de kommissarissen uitgenoodigd zich aldaar te doen hooren; Burgemeester en Wethouders namen gulhartig deel aan het feest dat door de tegenwoordigheid van een aantal dames werd opgeluisterd. Eene gepaste vreugde heeft den eerste dag gekenmerkt die voor den handel binnen

de stad een gebouw heeft geopend, dat in doelmatige inrigting en schoonen aanleg die hoofdstad eere aandoet; en te wettiger was die vreugde, daar reeds op dien eersten dag gebleken is, hoezeer het beursgebouw aan eene lang ontwaarde behoefte voldoet, door den aanzienlijken aanvoer, den drukken handel, die gevoerd werd en de algemeene deelneming, welke aan den dag was gelegd.

— Het monument dat op het kerkhof te Utrecht als een bewijs van liefde en hoogachting van bloedverwanten en vrienden, zal worden opgerigt ter plaatse waar de laatste overblijfselen van den vice-admiraal *J. C. Koopman* rusten, is dezer dage voltooid. De bewerking, aan de heeren *Devillers* en Co., te 's Hage opgedragen, kan men als zeer gelukt beschouwen.

N. R. Ct.

— Morgen namiddag ten 2 ure zal het muziekkorps der schutterij in de Zomersociteitslokalen en ten 5 ure in de Maliebaan muziekstukken uitvoeren.

— De ochtend predikbeurt in de Wale kerk, wordt morgen door Ds. *Guye* van Amsterdam waargenomen; des avonds ten 8 ure zal de heer *Hugues*, leeraar en president van den kerkenraad te Anduse (departement *Gard*) in gemelde kerk verslag doen over den aard, de werkzaamheden en uitkomsten van het Historiesch Genootschap van het Protestantisme in Frankrijk.

Het bestaan van het Historiesch Genootschap voor het Protestantisme in Frankrijk is geene hier te lande onbekende zaak; onderscheidene dagbladen hebben reeds doel en stichting medegedeeld; de ijverige heer *Hugues* heeft te Amsterdam, Rotterdam, 's Gravenhage en in andere steden in Zuid-Holland met warmte over deze zaak verslag gedaan, is, zoo als wij vernemen, met belangstelling gehoord, en ondervindt van onderscheidene, zoo wel kerkelijke als burgerlijke besturen hulp en medewerking. Volgens de genoemde bladen, zijn de mededeelingen van den heer *Hugues* zeer belangrijk, hebben zij te Rotterdam een diepen indruk gemaakt op de talrijke hoorders en het uitgelezen publiek, in de Wale kerk opgekomen, om zijne voordragt te hooren.

Wij wenschen hem ook hier ter stede eenen goeden uitslag op zijne pogingen toe, en hebben het niet ondienstig geacht, de aandacht onzer lezers op deze, aan hen misschien nog niet genoeg bekende, zaak te vestigen.

*— Heden ontvingen wij een schrijven, volgens hetwelk de garnalenvangst dit jaar als zeer gunstig mag beschouwd worden, en dus den nijveren visscher onzer Zuiderzee-kusten genoegzaam brood kon bezorgen, ware het niet dat het ontraden van het gebruik dier vischjes, om der gezondheidswille, het getal garnaleneters aanmerkelijk had verminderd. Het is dus klaarblijkelijk, dat de visschers daaronder lijden, en het ware alzoo te wenschen, dat meerdere bevoegden hun gevoelen over het gebruik van dit smakelijke zeeprodukt mogten te kennen geven. Het is toch gebleken, dat aan de kusten, alwaar ze tegenwoordig dagelijks gebruikt worden, geene sporen van schadelijkheid zijn ontdekt, en 't is niet wel aan te nemen, dat dit vischje voor de ingezetenen van het binnenland schadelijker zou zijn, dan voor den kustbewoner. Men verneemt alleen, dat de laatsten ze steeds versch, en versch gekookt eten, de eersten de frischheid er wel een weinig aten afgaan, alvorens ze te gebruiken. Zou dit van invloed kunnen zijn, op de vermeende schadelijke gevolgen?

— In de *Landbouw Courant* leest men: Door den rijks-veearts *Reimers*, te Dalen, is een middel tegen de besmettelijke longziekte uitgevonden, dat aanvankelijk doorslaande bewijzen van deugdelijkheid heeft gegeven. Genoemde veearts heeft zich bij Ged. Staten van Friesland vervoegd, en eenige geneesmiddelen, uit poeders bestaande, hen toegezonden. Jhr. B. D. van *Beijma* heeft, door Ged. Staten daartoe uitgenoodigd, de medicijnen laten toedienen aan vijf runderen van den landbouwer *H. Stellingwerf*, te Oosterwierum, die allen genezen zijn; ofschoon reeds twee in zóó hevige mate kwijnden, dat men [illegible] hunne herstelling wanhoopte. Bereids worden [illegible]ere streken der provincie de proeven herhaald, die [illegible] zij den goeden dunk van het middel bevestigen, [illegible]wis eene goudmijn voor de provincie Friesland [illegible] voor den verdienstelijken *Reimers* zullen ope[illegible]

— Zijn deugdelijke middelen tot bewaring van hout tegen bederf over het algemeen van het hoogste belang, voor ons vaderland zeer zeker in het bijzonder. Klimaat, grond en wat niet al meer, maken zoodanige middelen hier te lande vooral tot eene wezenlijke, dringende behoefte, en de middelen die zij opleveren mogen inderdaad onberekenbaar heeten. Met genoegen verneemt men dus, dat de Maatschappij tot bewaring van hout tegen bederf, te Amsterdam opgerigt, den opbouw harer eerste fabriek heeft voltooid. Zij is in het bezit van middelen, die in Engeland, Frankrijk en elders de voortreffelijkste uitkomsten hebben opgeleverd, en die, getuige eene menigte van onwraakbare verklaringen door beroemde ingenieurs en praktici afgelegd, zoowel van hare goedkoopte en eenvoudigheid, als onfeilbare uitwerking aanbevelenswaardig zijn.

— Wij hebben er reeds een paar malen op gewezen, doch tot nu toe zonder vrucht, dat er nog geene verantwoording is gedaan van de gelden, die de natie heeft geschonken tot tegemoetkoming in de verliezen door den watersnood van 1855 geleden. In de *Thielsche Ct.* vinden wij heden vermeld, dat bij het rondgaan der bus te Geldermalsum, voor de kollekte ten behoeve van de door den orkaan van 11 Augustus ll. geteisterden, het volgende briefje is gegeven, dat wij allezins der aandacht waardig achten.

„De Gemeenten, bijzonder geteisterd den 11. Augustus jl., zijn dezelfden, die door den watervloed van 1855 zijn getroffen geworden.

„Op dien grond wordt door Gedeputeerde Staten van deze provincie, bij besluit van 9 September, eene kollekte langs de huizen, ten behoeve dier gemeenten, toegestaan.

„Er zijn echter nog aanzienlijke sommen beschikbaar, spruitende uit de liefdegiften, in 1855, voor de Noodlijdenden door den watervloed, door Inlanders en vreemden gegeven.

„Die gelden zijn aan de, in het besluit genoemde, Gemeenten onthouden, hoewel hun regt daarop onbetwistbaar is. Werden de voorhanden zijnde sommen, alsnog aan de regthebbenden uitgekeerd, dan was eene kollekte langs de huizen minder noodzaaklijk, welligt geheel onnoodig.

„Redenen waarom de ondergeteekende zich van het geven van eenigen onderstand, ten dezen, onthoudt.

E. W. VAN DAM VAN ISSELT."

Huize Ravenstein,
te *Geldermalsen*.
24 September 1856.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 26 *Sept.* 1.66 El; + AP. 8,61. Gew. 14 d.
Keulen, 25 „ 8 v. $8^1/_2$ d. (8 v. 6 d. Rijnl.)
Gew. 8 d. Rijnl.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Gisteren zijn in de Tweede Kamer de beraadslagingen over het adres van antwoord voortgezet.

De heer *Bosscha* heeft te kennen gegeven, dat de kommissie de verschillende bedenkingen tegen § 6 van het ontwerp heeft overwogen; dat, ofschoon zij niet overtuigd is, dat deze genoegzamen grond hebben, zij niettemin alles wil vermijden, wat, ten aanzien van den vorm, hinderlijk zou kunnen worden geacht; — dat zij uit dien hoofde eenige wijziging in de voorgestelde § voordraagt, welke dientengevolge aldus zou luiden:

„Door U. M. wordt ons het uitzigt geopend op de voordragt van verschillende ontwerpen van het uiterste gewigt, tot welker nauwgezet onderzoek wij ons gaarne bereid verklaren. Daaronder is een, dat op het lager onderwijs, waarvan de indiening naar onze overtuiging geen langer uitstel gedoogt. Het gevoelen der Kamer over de hoofdbeginselen eener wettige regeling van dat gewigtig onderwerp is aan U. M. regering bekend. Het is gebleken bij de overweging van het vroegere wets-voorstel, hetwelk door de sluiting der vorige zitting, met vele andere, onafgedaan is gebleven. Wij zijn met U. M. overtuigd, dat al wat tot het gebied des gewetens behoort, ongeschonden moet blijven, en meenen, dat dit doel kan worden bereikt door de stipte in achtneming van de voorschriften der grondwet, die, door de gelijkstelling der gezindheden, en door de uitdrukkelijke bepaling, dat bij de inrigting van het openbaar onderwijs ieders godsdienstige begrippen moeten worden geëerbiedigd, elk denkbeeld van gewetensdwang ten eenemale afsnijdt."

De heer *Thorbecke* heeft te kennen gegeven, niet te willen uitweiden over de redenen, welke Z. M. kunnen hebben genoopt, om de thans aan het bestuur zijnde staatslieden in het bewind te roepen, maar zich wel te kunnen en te mogen uitlaten over de roeping, met welke zij die taak hebben aanvaard. Hij heeft verklaard, de optreding van dit ministerie geenszins met weerzin te hebben vernomen, maar mannen als de bedoelde staatslieden gaarne aan 't werk te willen zien, in het vertrouwen, dat de geest van het Kabinet geenszins zal zijn een geest van transaktie; dat zij niet zullen dobberen op den stroom der beginselen, maar opregtelijk daad aan woord zullen paren; daar hem, in elk geval, een open tegenstander liever zoude zijn dan een valsche vriend, en dat hij op dien grond genegen is om het nieuwe ministerie met vertrouwen te gemoet te komen.

De Minister heeft gezegd, dat dit Kabinet geene reaktie wil. Het is voor onzen toestand een goed teeken, dat niemand dus reaktionnair wil zijn. Spr. wil daartegen niet overstellen, dat het Ministerie begonnen is te reageren met hetgeen gebleken is van het gevoelen der groote meerderheid van de Tweede Kamer, over het punt nopens het lager onderwijs. De Minister zeide verder, dat het Ministerie geen exklusivisme wil; Spr. prijst dit; dit is juist wat hij verlangt. Het Ministerie, zeide de Minister verder, wil zich boven de partijen plaatsen.

Als dat het geval is, dan is dit eene waardige politiek; niets zal hem meer aangenaam zijn, dan dat het Ministerie zich boven de partijen plaatse, om daardoor de partijziekte, die van 1853 dagteekent, te heelen. Toen spreker dat hoorde, dacht hij aan het gevoelen dat hij vroeger had, toen hij hoorde gewagen van politiek van apaisement. Maar hij heeft zich daarna afgevraagd: wat bedoelt men met verzoening?

Spr. gaat het gebeurde nopens het lager onderwijs na, en betoogt, dat de vrijheid van bijzonder onderwijs, eerst verlangd, is verleend; dat, nu echter van eene zijde begeerd wordt, dit bijzonder onderwijs tot het algemeene te maken, het de vraag is hoe eene verzoening mogelijk is, en de gemoedsbezwaren van de minderheid weg te nemen, zonder op de meerderheid een niet minder gewigtig gemoedsbezwaar over te brengen. Spr. heeft, op dit punt, proeven van verzoening van het vorige Kabinet gezien; doch het tegenwoordige wil er mede beginnen. Spr. meent daarom, dat dit Ministerie nu reeds inlichtingen over de middelen zou kunnen geven, welke tot verzoening zouden kunnen leiden. De Minister zeide, dat het volk sedert eeuwen door het Christendom is gevormd. Niemand zal dat betwisten. De Minister kan datzelfde verklaren van verre weg het grootste deel van Europa; de tegenwoordige beschaving is hoofdzakelijk aan het Christendom te danken en de wetgever moet daarop ook letten; dit kan ook niet anders, de wetgever is opgegroeid met het Christendom. Zij zelfs die het Christendom loochenen, kunnen dit feit niet ontkennen. De Minister meende ook, dat de wetgever zich niet kan belasten met de Christelijke opleiding der natie, dit is ook Sprs. meening en die zijner vrienden, zoodat het weinig moeite zal kosten, om hen te verzoenen. Spr. eindigt dit punt met den wensch, dat zoo het eene verzoenende staatkunde moet gelden, dat hij dan hoopt, dat het Ministerie het middel moge vinden, niet om de wet met de petitionarissen, maar om de petitionarissen met de wet te verzoenen. En nu wat betreft de toelichting van het amendement, in verband met de behoefte eener Christelijke natie. De heer *Groen* verklaart de gemengde school voor een onchristelijk monster, maar Spr. wenscht toch, dat de vrijheid ook van geloof op andere wijze dan die van den afgevaardigde uit Leiden worde geëerbiedigd. De weg des heils is in het oog van den heer *Groen* zoo eng, dat deze door niemand die anders denkt, kan worden betreden. Spr. eerbiedigt de meening van den heer *Groen*, maar is niet genegen diens maatstaf zich te laten opdringen. Spr. had plan gehad van zijne zijde een amendement voor te dragen; maar hij ziet daarvan af, na het amendement, dat zoo even door de kommissie is voorgesteld. Daarin is het karakter van het adres behouden, om namelijk ook tegenover een zoekend Ministerie vast te houden aan de uitkomsten van een onderzoek.

Z. E. de minister van Justitie heeft te kennen gegeven, dat hij met genoegen van dien spreker had vernomen, dat deze aan het nieuwe bewind geene opregtheid wilde ontzeggen. Terwijl de spreker heeft aangemerkt, dat de verzoening, welke het ministerie zich voorstelt, tot de onmogelijkheden behoort, heeft de minister verklaard, dat hij dergelijke verzoening voor zeer mogelijk blijft achten, indien men elkander met zedelijke kracht en welwillendheid te gemoet wil komen. Wat het spoedig indienen betreft van de voordragten van het onderwijs, heeft de minister verklaard, dat ook de regering daarvan de behoefte gevoelt, en zonder den juisten dag te kunnen bepalen, vastelijk voornemens is om daaraan zoodra mogelijk te voldoen, maar dat, als men den minister slechts eenigen tijd laat, men zal ontwaren, dat de regering niet tegen de gemengde scholen gestemd is.

Ten aanzien van het amendement van den heer *Wintgens* heeft de minister aangemerkt, dat daarmede het bestanddeel uit het ontwerp zou zijn weggenomen,

waartegen bij het Bewind het grootst bezwaar bestond, namelijk de verklaring van het onherroepelijk besluit der Kamer.

De heer *Bosscha* heeft doen opmerken, dat men der kommissie bedoelingen toedicht, die geenszins de hare zijn, en dat de betuiging van de bereidvaardigheid van een naauwgezet onderzoek geenszins een blijk is, dat men aan geen verder onderzoek deel zou willen nemen; dat de bewoordingen van de § nu het tegendeel aanduiden.

Nadat de heer *Groen* nog breedvoerig zijne bedenkingen over het aanhangig onderwerp had ontwikkeld, heeft de heer *Godefroi* gevraagd, welk verschil er nu nog aanwezig is tusschen de amendementen en het voorstel der kommissie. De heer *Wintgens* heeft begrepen, dat er geen wezenlijk verschil bestaat; dat in beide de volledige bereidverklaring tot een nader onderzoek gevonden wordt. Na nog eenige woordenwisseling, heeft ook de heer *Bosscha* te kennen gegeven, dat er geen verschil tusschen beide aanwezig is; dat de Kamer te kennen geeft, dat zij *gaarne* de voordragten zal onderzoeken, en derhalve ook volvaardig bereid is haar gevoelen over een nieuw ontwerp op het onderwijs medetedeelen. Na deze verklaring heeft de minister van Justitie te kennen gegeven, dat, vermits de Kamer alsnu zal verklaren, geenszins onherroepelijk bij haar denkbeeld te blijven, maar eene nieuwe verordening mogelijk te achten, de Regering zich niet meer tegen de onderwerpelijke § verklaart, maar zich daarmee kan vereenigen.

De heer *Wintgens* heeft daarop zijn amendement ingetrokken. De § 6 is met 60 tegen 6 stemmen *aangenomen*. *Tegen* hebben gestemd de heeren *Groen*, *van Reede*, *van Foreest*, *Mackay*, *Elout* en *Hoffman*.

Het amendement van den heer *Groen* is alzoo vervallen en § 7 is met 61 tegen 5 stemmen goedgekeurd. *Tegen* hebben gestemd dezelfde leden als tegen § 6, behalve de heer *van Reede*.

Geheel het ontwerp is daarna met 57 tegen 9 stemmen *aangenomen*. *Tegen* hebben gestemd de heeren *Groen*, *Kien*, *van Reede*, *van Foreest*, *van Lynden*, *Mackay*, *Elout*, *de Brauw* en *Hoffman*, en daarop is de komm. benoemd, ten einde het adres Z. M. den Koning aan te bieden.

TURKIJE.

KONSTANTINOPEL, 12 September.

Uit Damaskus schrijft men van den 26. Augustus: Omstreeks half Augustus hebben bloedige botsingen, door oude veeten te weeg gebragt, tusschen de Drusiërs van den Libanon plaats gevonden, en wel tusschen de geslachten bekend onder de namen *Gesiblatt* en *Amade*. Zij hebben elkanders dorpen verbrand en de verliezen aan huizen, huisraad vee en landbouwwerktuigen zijn zeer groot geweest. Zij waren zelfs voortgerukt tot de Drusiërs van Bkaa onder het regtsgebied van Damaskus om die in hunne geschillen te mengen, doch *Mahmond Pacha*, gouverneur generaal van het gewest, heeft oogenblikkelijk den Drusischen hoofden van Bkaa zijne bevelen gezonden, en deze hebben zich strikt onzijdig gehouden. De *Gesiblatts* en *Amades*, ziende dat zij alleen stonden, hebben hunnen strijd geëindigd en hunne geschillen onderworpen aan de beslissing van den divan van Scueffat, waar de Drusiesche Caïmakan van den Libanon verblijf houdt.

Een brief uit Brussa bevat nieuwe bijzonderheden omtrent den brand te Ghemlek, in den nacht van 1 op 2 dezer. De schade wordt op meer dan 26 millioen piasters geraamd. De gouverneur *Nemik Pacha*, heeft zich ter plaatse van het ongeluk begeven en zal de noodige maatregelen nemen. Tegelijk met hem, heeft hij een transport brood derwaarts laten vertrekken. De liefdadigheid der bewoners van de naburige dorpen is den ongelukkigen mede te hulp gekomen, en op de wegen ziet men niets dan voertuigen beladen met levensmiddelen.

Het aantal huizen dat een prooi der vlammen is geworden bedraagt 600, terwijl 400 magazijnen 200 koffijhuizen een moskee, het tolhuis, zes kerken, enz. mede door het vuur zijn vernietigd, en slechts twee magazijnen een khan en 10 huizen ongedeerd zijn gebleven.

Het memorandum van Prins *Danielo* verlangt, dat langs diplomatischen weg Montenegro's onafhankelijkheid erkend worde; uitbreiding der grens naar de zijde van Herzogewina en Albanie, definitieve bepaling der grensscheiding aan de zijde van Turkije, aanvoeging aan het vorstendom van de haven Antivari. Voor het overige somt dit stuk de grieven der Montenegrijnen op en wijst er op, hoe zij steeds hunne onafhankelijkheid bewaard hebben en ook den andere staten van dienst zijn geweest.

SPANJE.

MADRID, 23 September.

In het gebergte van Toledo heeft zich eene bende ontevredenen vereenigd, die niet weinig ongerustheid veroorzaakt. Er zijn troepen tegen haar afgezonden.

Over het gevecht van ons garnizoen te Melilla, met de Mooren, op de Afrikaansche kust, hebben wij van 12 Sept. het volgend uitvoerig berigt uit Melilla ontvangen:

„Wij zijn in vrede met vier van de 5 Moorsche stammen, die de omstreken bewonen, als met de *Mazuza*, *Benesicar*, *Beniballafar* en *Benihinfuvor*, maar de 5de stam, die van *Benisidel*, is ons steeds vijandig. Deze heeft onze stad met een kanon aangevallen, en eenige schade aan het huis van den gouverneur veroorzaakt. De Mooren van de andere 4 stammen zonden deputatiën aan onzen gouverneur, met verzoek de aanvallers te straffen, dewijl men zulks anders als vrees zou beschouwen en dit een voortdurenden krijg ten gevolge zou hebben. Er werd dan ook dadelijk eene expeditie van 550 man tegen den stam van *Benesidel* afgezonden. De post del Rio werd met de bajonet bemagtigd, het kanon veroverd en vernageld, waarna de gouverneur bevel gaf terug te trekken. In dat gevecht hebben de Mooren 55 dooden en 47 gewonden gehad. Wij hebben verloren 2 kapiteins, 1 onder-officier en 16 soldaten. Onder de gekwetsten telt men den brigade-generaal-gouverneur, 1 kapitein, 2 onderofficieren en 60 soldaten. Aan beide zijden heeft men bewijzen van moed aan den dag gelegd; men heeft dikwijls Mooren en Spanjaarden elkander vastknellende zien strijden. De Mooren hadden de meerderheid, en ontvingen telkens versterking, waarom de gouverneur zich gedrongen zag in de stad terug te trekken. De brigade-generaal *Buceta* was de eerste, die aanviel en de laatste die terugkeerde, ofschoon hij gewond was."

MADRID, Donderdag 25 September.

De *Gaceta* bevat het koninklijk dekreet, waarbij, tot nader besluit, de verdere uitvoering der wet tot den verkoop der kerkelijke en nationale goederen wordt geschorst.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 23 September.

De Deensche gezant aan ons hof, baron *Bille Brahé*, en de Deensche gevolmagtigde bij den Duitschen Bond te Frankfort, baron *Bulow*, die wegens de Holstein-Lauenburgsche aangelegenheden met eene buitengewone zending alhier is aangekomen, hebben gisteren eene lange bijeenkomst met onzen minister van Buitenlandsche zaken, graaf *Buol*, gehad. Baron *Bulow* zal acht dagen hier vertoeven, en gedurende dien tijd zal ook de President-gezant bij den Duitschen Bond, graaf *v. Rechberg*, te Weenen komen, om gezamentlijk die kwestie te behandelen.

Onze gezanten aan het Hannoversche hof, graaf *Ingelheim*, en aan het Hessische hof, graaf *Lutzow*, worden ook te Weenen verwacht.

De heer *Kuranda*, redakteur van de *Ostdeutsche Post*, is voor eenige dagen naar Brussel vertrokken, om het internationaal kongres aldaar bij te wonen. Men zeide hier, dat hij als afgevaardigde van ons ministerie bij het tolkongres zal fungeren. De waarheid is, dat hij, van wege den minister van financiën, slechts verzocht is, om hem over den uitslag van het kongres een berigt te zenden, dewijl onze regering niet voornemens is, zich daarop officieel te laten vertegenwoordigen.

WEENEN, 26 Sept.

De Napelsche gezant prins *Petrulla*, heeft naar Napels om zijn ontslag verzocht.

De dagbladen melden, dat Sardinië deel zal nemen aan de maritieme demonstratie tegen Napels. Ook is het gerucht in omloop van het zenden van een Oostenrijksch observatie-eskader naar de Napelsche wateren.

— 25 *Sept.* 5 pCt. 80; N. L. 107; Lomb. 92; bank 1084; Wissel op Londen 10,09; op Parijs $21^1/_2$; Zilver 4.

BERLIJN, 25 September.

Er is sprake van eene Russiesche cirkulaire omtrent het plan tegen Napels en de langere bezetting van Griekenland. Met betrekking tot Napels moet Rusland die argumenten tegen het Westen aanvoeren, welke dit rijk met betrekking tot zijne handelwijze tegenover Turkije werden voorgeworpen. Het antwoord daarop zal niet moeijelijk te geven zijn. Turkije had geen stelsel, dat de rust der naburige staten en van Europa bedreigde. Ook wil niemand eigenmagtig eene landstreek in pand nemen, die aan Napels gezag is onderworpen. Het verdient opmerking dat Rusland door deze cirkulaire van zijn voornemen afgaat, zich voor het tegenwoordige met de internationale twisten niet in te laten. Men kent de nauwe betrekkingen tutschen Rusland en Napels.

Uit Parijs schrijft men aan de *Augsb. Ztg.* het volgende:

„Wij zijn niet ingewijd in de geheimen der diplomatie, maar weten wel, dat de keizer al wat hij vermogt gedaan heeft om het lot der ten gevolge van het oproer te Neufchatel gevangen roijalisten te verzachten. In onze staatkundige kringen is men algemeen van gevoelen dat Pruissen eer bij de zaak betrokken is. Pruissen, zegt men, is eene groote mogendheid, en als zoodanig, heeft het in den tegenwoordigen stand van zaken slechts ééne keus: Of het moet zijn gezag in Neufchatel door welk middel ook herstellen, of het moet het initiatief nemen van onderhandelingen, welke den afstand zijner regten ten doel hebben. Er zijn protesten genoeg geweest. Protesteren en niet dan protesteren is goed voor den vorst van Monaco, maar niet den koning van Pruissen waardig."

Uit Kopenhagen verneemt men per telegraaf, dat het ontslag van den minister van financien nog niet is aangenomen., en tevens een ministersraad gehouden werd waarin het zeer levendig toeging. Het geheele ministerie is op weg van ontbinding.

HAMBURG, Donderdag 25 September.

Het ontslag van den minister van Financien van Denemarken, den heer *Andrae*, zal door dat van verscheidene andere ministers gevolgd worden. Het geheele Deensche ministerie zal aftreden. De Holstein-Lauenburgsche kwestie schijnt eene der beweegredenen te zijn.

ENGELAND.

LONDEN, 25 September.

— Gisteren werd te Londen de viermaandelijksche vergadering der eigenaars in de Oostindiesche Kompagnie gehouden, in welke de heer *Jones* de aanmerking maakte dat de gebruikelijke jaarlijksche uitgave van ongeveer £ 4000 uit de inkomsten der Kompagnie, die voor maaltijden der achttien direkteuren worden aangewend, in den tegenwoordigen toestand der Indiesche finantien onverantwoordelijk is, vooral uit hoofde van het verschil in de geldswaarde hier te Lande en in Indië, weshalve hij, ook ter voorkoming van mogelijke dwaling in de berekening, voorsloeg, dat, alvorens verder gevolg aan de zaak te geven, een staat der uitgaven voor genoemde feesten zou worden overgelegd, waarin bewilligd werd. Een ander, niet minder gewigtig voorstel, werd door den heer *Lewin* gedaan en door den heer *Jones* ondersteund, maar door de vergadering verworpen. Het strekte om te verklaren, dat het in bezit nemen van het grondgebied van Oude een der ergste voorbeelden van berooving in Indië en eene daad der laagste ondankbaarheid geweest is jegens een inlandschen Vorst, die de Oostindiesche Kompagnie meermalen, door het doen van leeningen op voor hem onvoordeelige voorwaarden, in tijden van dringende behoefte gewigtige diensten heeft bewezen.

Een rijk grondeigenaar te Coombmartin, Devonshire, die een stuk weiland had vergiftigd, omdat zijne dorpgenooten er tegen zijn zin vee op lieten grazen, tengevolge waarvan enkele beesten, o. a. laatstelijk een ezel, waren gestorven, is door den regter van Exeter veroordeeld tot 4 jaar gevangenisstraf. De man was over die regtspraak ten hoogste verwonderd.

In Mexiko duurt, naar men nog uit Amerika verneemt, de strijd tusschen Staat en kerk steeds voort. De kerk moet het onderspit hebben gedolven, en wilde nu eene uitnemend georganiseerde revolutie beproeven. Het gouvernement evenwel, dat van de zaak onderrigt was, deed de plannen der zamenzweerders mislukken, door de belhamels te laten vatten op het oogenblik, dat het oproer moest uitbreken. Nu dit mislukt is zal de geestelijkheid in de eerste drie maanden wel geene tweede poging doen, en in dien tijd zal de wet *Lerdo* ten uitvoer gebragt en de overwinning behaald zijn. Volgens deze wet hebben de huurders van onroerende goederen gedurende drie maanden het regt om er eigenaars van te worden, waarna zij, zoo dit niet geschied is, aan de meestbiedenden verkocht worden. Den 28 Sept. zijn die drie maanden om.

Uit Honduras verneemt men, dat alles rustig is, maar én regering én bevolking zeer verbitterd zijn tegen al wat Amerikaansch is. — Zoo is door een nieuw besluit den Amerikanen verboden in de havens der republiek te landen, om zich naar het binnenland te begeven.

De overheden waren druk bezig met het aanwerven van troepen voor de gezamenlijke expeditie tegen *Walker*.

LONDEN, Vrijdag 26 September.

De *Morning Post* meldt, dat de Russiesche konsul alhier ter algemeene kennis brengt, dat de tot dus verre in Rusland bestaan hebbende karantaine-bepalingen zijn ingetrokken.

— 26 *Sept.* Gec. $93^3/_8$; Sp. 3 pCt. 43; $1^1/_4$ pCt. 24; Holl. 4 pCt. 97; $2^1/_2$ pCt. 63; Sard. 5 pCt. $90^1/_2$.

FRANKRIJK.

PARIJS, 26 September.

De *Moniteur* bevat heden niets van belang, en ook aan de beurs is op het oogenblik geen nieuws. De strijd tusschen de *haussiers* en *baissiers* is daar zeer levendig. Voor aktiën van het *Crédit Mobilier* was de stemming flaauw.

PARIJS, Vrijdag 26 September.

De *Moniteur* bevat een brief uit Lissabon, waarin bijzonderheden voorkomen van het op den 16. aldaar met zeer veel geestdrift gevierde feest der verjaring van Koning don *Pedro*.

De Fransche bank verhoogt heden haar diskonto tot zes pCt.

— 26 *Sept.* $4^1/_2$ pCt. 91,45; 3 pCt. 68,65; Sp. $1^1/_4$ pCt. $24^1/_4$; Oost. Met. 5 pCt. 87.

ADVERTENTIËN.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER Vrouwe S. J. SCHALLIG, geliefde Echtgenoote van J. D. GERLINGS.
Utrecht, 24 September 1856.

*** Op den 23. September is te Baden-Baden, Groothertogdom Baden, overleden, de Hoog Wel Geb. Heer Baron F. E. C. P. TAETS VAN AMERONGEN, wonende te Carlsruhe.

*** Heden overleed na een smartelijk lijden, mijn geliefde echtgenoot GERADUS VAN DER BIE, in den ouderdom van bijna 57 jaren. Zij, die hem gekend hebben kunnen beseffen, wat ik en mijn zoon in hem verliezen.

Utrecht, A. VAN DER BIE,
25 Sept. 1856. geb. BERLIJN.

Voor Algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed de jongste onzer lievelingen, ANTHONIE HENDRIK, in den jeugdigen leeftijd van 4 maanden en 8 dagen.

Utrecht, H. VAN KOPPENHAGEN.
27 Sept. 1856. D. M. VAN KOPPENHAGEN, VAN ZANTEN.

*** VLAER & KOL, te Utrecht, adverteren, dat de uitgelote OBLIGATIëN en COUPONS, ten laste *den Straatweg van Zeyst naar de Grebbe*, verschenen 1 Julij 1856, tot heden bij hen ingeleverd, ten hunnen kantore betaald worden, tegen intrekking der provisioneel uitgegeven Renversalen.
Utrecht den 26 September 1856.

Gratis ingevolge art. 860 Wetb. v. Burg. Regtsv.
Bij Exploit van JAN CAREL MORREN, Deurwaarder bij de Arrondissements Regtbank te Utrecht, van den 26. September 1856, ten verzoeke van JANNA PHILIPPINA VAN RIJN, Echtgenoote van FRANS HENDRIK OOSTERMAN, wonende te Utrecht, doch verblijf houdende te Odijk, en krachtens appointement van gemelde Regtbank van den 17. September 1856, is *Frans Hendrik Oosterman* voornoemd, voorheen gewoond hebbende te Utrecht, doch thans geen bekende woonplaats noch verblijf in het koningrijk hebbende, opgeroepen om op Dingsdag den 2. December 1856, des namiddags ten één ure te verschijnen voor Commissarissen uit de Regtbank, ten einde gehoord te worden omtrent het door de Insinuante gedaan verzoek om tegen hem kosteloos te mogen procederen tot echtscheiding, wegens kwaadwillige verlating, en daarbij aan hem tevens het request en appointement bij afschrift beteekend, met sommatie om alsnog binnen veertien dagen tot de Insinuante terug te keeren. En is dit Exploit met de daarbij beteekende stukken aangeplakt aan de hoofddeur van de gehoorzaal derzelve Regtbank en een tweede afschrift overgegeven aan den Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij dat regterlijk Collegie, die het oorspronkelijk Exploit met gezien heeft geteekend. Voor uittreksel,
Mr. A. S. VAN HENGELAAR,
Procureur.

Nederlandsche Rhijn-Spoorweg-Maatschappij

Uitbreiding van het Stationsgebouw te Utrecht.

*** De Directie maakt bekend, dat de Teekening, benevens het Bestek, voor bovengenoemd werk, ter visie zal liggen op het Bureau van den Ingenieur W. C. P. Baron VAN REEDE VAN OUDTSHOORN, te *Utrecht*, van 1 *October e. k.* af, van des morgens 8 tot des namiddags 4 ure, uitgezonderd des Zondags.

Inlichtingen zijn te bekomen bij den Hoofdopzigter 1e klasse, M. HENSTëDT te *Utrecht.*

Gegadigden worden uitgenoodigd, hunne inschrijvingen daarvoor, vóór den 9. October aanstaande, aan de Directie te *Amsterdam* in te leveren.

Amsterdam, 25 September 1856.

De Directie der Nederlandsche Rhijn-Spoorweg Maatschappij,
CHAS. WM. HESLEDEN,
Waarnd. President.
J. C. s' JACOB,
Secretaris.

Nederlandsche Rhijn-Spoorweg-Maatschappij

Leverantie van eenen Stoomketel en Cylinder, en verschillend Drijfwerk, Inmetselen van 3 Stoomketels, Bouwen van een Ketelhuis, enz.

*** De Directie maakt bekend, dat de teekeningen, benevens het bestek voor bovengenoemde werkzaamheden, ten dienste van den Constructie- en Reparatiewinkel te Utrecht, ter visie liggen te Utrecht, op het Bureau van den Ingenieur Werktuigkundige J. VERLOOP Cz., van des morgens 8 tot des namiddags 4 ure, uitgenomen des Zondags. Gegadigden worden uitgenoodigd, hunne inschrijvingen daarvoor, vóór den 9. October aanstaande, aan de Directie te Amsterdam in te leveren.

Amsterdam, 18 September 1856.

De Directie der Nederlandsche Rhijn-Spoorweg Maatschappij,
CHAS. WM. HESLEDEN,
Waarnd. President.
J. C. s' JACOB,
Secretaris.

*** Men zal op Zaturdag den 4. October 1856, 's namiddags ten 5 ure, in het Lokaal van Verkoopingen, te Utrecht, achter St. Pieter, in het openbaar verkoopen:

No. 1. Eene HUIZINGE met Bovenhuis met afzonderlijken opgang, te Utrecht in de Teelingstraat, wijk G. No. 151.

Het Benedenhuis is verhuurd tot 1 Februarij 1857 om *f* 115,— 's jaars en het Bovenhuis om *f* 10,— in de maand.

No. 2. Een HUIS en SCHUUR met ERF en GROND, te zamen groot omstreeks 2 roeden, 85 ellen, te Utrecht buiten de Waardbarrière in de Lauwerecht, wijk M. No. 277.
Dadelijk te aanvaarden.

No. 3. Een PAKHUIS met ERF en GROND, te Utrecht, aan- en uitkomende in de Rietsteeg.
Dadelijk te aanvaarden.

Breeder bij billetten en nader onderrigt ten kantore van den Notaris BORRET, te Utrecht.

ATTENTIE!

*** Een in vollen bloei zijnde **Tabaks- en Sigaren Affaire**, waarin plus minus *f* 5 à *f* 6 mille winkeldebiet, wordt *uit de hand te koop* aangeboden, staande en gelegen op een der drukste standen der stad Utrecht; het Huis tot een matigen prijs daarbij te huur. Adres franco onder lett. Z. bureau dezer Courant.

*** Men vraagt tegen primo November een OPPASSER, liefst gehuwd en van middelbaren leeftijd, van des morgens 10 tot des avonds 8 ure, kunnende tafel dienen, enz. Voor nadere informatien vervoege men zich aan het bureau dezer Courant. Alleen die voorzien zijn van goede getuigschriften, zullen in aanmerking komen.

CHâLES, ZIJDEN STOFFEN en NOUVEAUTÉS.

*** **A. H. Schlüter** heeft de eer de ontvangst te berigten van eene **rijke Collectie Châlslongs** en **Doeken**, benevens de **nieuwste Zijden** en **Fantaisie Stoffen** voor **Robes** en **vele andere Nouveautés**.

*** Op heden verschijnt bij S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven:

Een vierde, goedkoope Druk,

VAN

DE OUDEJAARS-AVOND.

ERNSTIGE LEKTUUR

VOOR DE LAATSTE DAGEN DES JAARS.

DOOR

C. E. VAN KOETSVELD.

Met een zeer fraai vignet in staal Prijs *f* 1,60. Gebonden in linnen band met stempels *f* 1,90.

De Uitgever meent aan een algemeen uitgedrukten wensch te hebben gehoor gegeven, door van dit met roem bekende werkje, een min kostbare uitgave, in bevalliger formaat in het licht te geven.

In weinige jaren werden *drie* aanzienlijke oplagen uitverkocht.

In bovenstaand formaat verscheen vroeger bij denzelfden uitgever:

I. **Schetsen uit de Pastorij te Mastland.** Ernst en Luim uit het leven van den Dorpsleeraar; *vijfde Druk*, met vign. *f* 1,60, gebonden . . . . *f* 1,90.
II. **Snippers van de Schrijftafel,** *tweede Druk*, met vign. *f* 1,70, gebond. *f* 2,—
III. **Het Menschelijk Leven,** in drie woorden, met vign. *f* 1,60, gebonden *f* 2.—

Marktberigten.

Amersfoort, 26 September. Tarwe van *f* 13,00 tot *f* 15,00; Rogge van *f* 9,00 tot *f* 9,60; Boekweit van *f* 8,25 tot *f* 9,40 het mud. Aardappelen van *f* 1,60 tot *f* 1.80 het mud. Boter van *f* 1,05 tot *f* 1,10 het N. pond.

Amsterdam, 26 September. Tarwe en Rogge prijshoudend echter weinig in omgegaan. Van Tarwe verk.: 127 ℔ oud w. b. Pools. *f* 530; 128 ℔ o. b. dito *f* 520; 126, 128 ℔ b. dito *f* 470, *f* 458; 126 ℔ Lubec *f* 445; 127 ℔ Ibraïl *f* 345; 158/2 ℔ n. Geld. *f* 438.

Van Rogge: 118, 121 ℔ Pomm. *f* 250, *f* 270; 118 ℔ Stokh. *f* 260; 118, 120 ℔ Arch. *f* 254, *f* 260; 117 ℔ dito (Zaan) *f* 247.

Garst in een doen; 99 ℔ vr. Winter *f* 212. — Boekweit slap; 117 ℔ Nijk. *f* 272.

Dordrecht, 25 September. Granen. Jarige Zeeuwsche Vlaamsche en Overm. Tarwe minder begeerd en 40 c. lager verkocht. Nieuwe dito meerder aangevoerd, meertendeels afwijkend in kwaliteit en daardoor tot 70 c. lager moeijelijk te verkoopen, eene aangevoerde lading Tangarok-Tarwe is op 162 ℔ à *f* 380 verkocht. Zomertarwe vond door de afwijkende kwaliteit weinig vraag en moest wederom tot 50 c. lager afgegeven worden. Jarige Zeeuwsche, Vl. en Overm. *f* 15,70 à *f* 16,60; Nieuwe dito *f* 14 à *f* 14,80; Blaauwe en geringe *f* 11 à *f* 12,50 en Nieuwe Zomertarwe *f* 11 à *f* 12. Rogge. Zeeuwsche Vl. en Overm. weinig ter veil en in de beste soorten wel te verkoopen. Zeeuwsche, Vl. en Overm. *f* 8,50 à *f* 9,30. Gerst. Winter en Zomer weinig aangevoerd en in de beste soorten wel te plaatsen. Flakk. en Overm. Winter *f* 6,80 à *f* 7,30, en dito Zomer *f* 6,60 à *f* 6,80. Spelt minder ter veil, daardoor in de beste soorten van *f* 3,90 tot *f* 4,20 naar kwaliteit beter te verkoopen. Haver, Inlandsche bij kleinen aanvoer tot genoteerde prijzen gretig te plaatsen. Zeeuwsche en Inlandsche Voeder *f* 2,70 à *f* 3,20, en Dikke dito *f* 4,70 à *f* 5. Boekweit vond op de aanzienlijk verlaagde prijzen minder verkoopers en is alleen gedaan op 71 Ned. ℔ Bredasche à *f* 263.

Arnhem, 25 September. Oude Weit van *f* 16,25 tot *f* 18,50; Nieuwe Weit van *f* 13,50 tot *f* 16,50; Rogge van *f* 8,90 tot *f* 9,30; Boekweit van *f* 8,90 tot *f* 9,40; Maïs van *f* 7,40 tot *f* 7,65; Garst van *f* 7,40 tot *f* 7,90; Vriesche haver van *f* 4,60 tot *f* 5,00. Voerhaver van *f* 4,00 tot *f* 4,40; Paardeboonen van *f* 8,80 tot *f* 9,00; Graauwe Erwten van *f* 12,20 tot *f* 12,70; Groene Erwten van *f* 11,20 tot *f* 11,75; Aardappelen van *f* 1,65 tot *f* 2,15 het Ned. mud. Appelen van *f* 4,00 tot *f* 4,50: Peren van *f* 8,00 tot *f* 8,50. Boter van *f* 1,06 tot *f* 1,18 het Ned. pond.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenwijzg.*)

Sept.	Uren	Windrigt	Wind kr.	Barom. bij 0°	Ther F	Afwijk d temp	Vochtigh	Gev. regen	Aanmerkingen
			N. ℔						
26	2	zw.	2 0	753.36	58.1	— 4.9	0.72	0.4	Bewolkt.
	10	z.	0 5	53.52	48.7		92	0.2	Helder.
27	8	zo.	3.5	50.36	52.9		83	0.2	Ligt bewolkt.

AMSTERDAM 26 September 1856.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . .	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$61\frac{1}{4}$	$61\frac{1}{2}$	$61\frac{5}{16}$
dito dito	3 „	$72\frac{5}{16}$	$72\frac{7}{8}$	$72\frac{5}{16}$
dito dito	4 „	$92\frac{1}{8}$	$92\frac{1}{2}$	$92\frac{1}{8}$
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en Co.*	5 „	100	$101\frac{1}{4}$	101
Obligat. 1828 & 1829	5 „	$100\frac{3}{4}$	101	$100\frac{3}{4}$
Certifikaten 1840. . .	4 „	$82\frac{1}{8}$		
Cert. bij *Stieglitz* N.	4 „	$80\frac{1}{2}$	$80\frac{7}{8}$	$80\frac{5}{8}$
Cert. van Assign. . .	6 „	$61\frac{1}{2}$		
POLEN.					
Obligatien.	4 pCt.	$76\frac{3}{4}$		
SPANJE.					
Obligatien	$1\frac{1}{4}$ pCt.	23	$23\frac{5}{8}$	$23\frac{5}{16}$
Binnenl. Schuld . . .	3 „	$37\frac{3}{8}$	$37\frac{5}{8}$	$37\frac{7}{16}$
Amortisable		$6\frac{7}{16}$		
OOSTENRIJK.					
Oblig. Metaliek . . .	5 „	$71\frac{1}{4}$	72	$71\frac{5}{8}$
Oblig. N.	5 „	$80\frac{3}{8}$	81	$80\frac{3}{8}$
dito dito La B. . . .	5 „	$89\frac{3}{8}$	81	$80\frac{3}{8}$
dito dito	$2\frac{1}{2}$ „	$37\frac{1}{8}$	$37\frac{5}{16}$	$37\frac{1}{8}$
PORTUGAL.					
Obligatiën	3 pCt.	$42\frac{3}{8}$	$42\frac{3}{4}$	$42\frac{1}{2}$
AMERIKA.					
Venez. Oblig. 6 pCt., nu	$4\frac{1}{4}$ „	$28\frac{7}{8}$	$29\frac{1}{8}$	
Grenada, Oblig. . . .	$2\frac{1}{2}$ „	$20\frac{1}{16}$	$20\frac{1}{2}$	$20\frac{1}{8}$
Mexiko, Obl. 1851 £100	3 „	$20\frac{11}{16}$	$20\frac{3}{4}$	

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.